

Rev 15. juni 2012

GODKENDELSE AF KLINISK UNDERVISINGSSTED

DETTE DOKUMENTET BESTÅR AF TO DELE:

- A. GRUNDLAG FOR GODKENDELSE TIL KLINISK UNDERVISNING (MAX. 3 SIDER)**
- B. GENEREL KLINISK STUDIEPLAN TIL 4. __ MODUL**

GENERELLE KRITERIER FOR GODKENDELSE TIL KLINISKE UNDERVISNINGSTEDER

Et klinisk undervisningssted er et ledelsesmæssigt afgrænset område inden for sundhedsområdet eller det sociale område, der af uddannelsesinstitutionen er godkendt som undervisningssted for sygeplejestuderende. Ledelsen på det kliniske undervisningssted er ansvarlig for at sikre rammer og vilkår, som et godkendt klinisk undervisningssted skal leve op til.

Godkendelsen af et klinisk undervisningssted gælder for tre år. Godkendelsen er skriftlig. Godkendelsen varetages på de tre uddannelsesinstitutionernes vegne af den kliniske koordinationsenhed.

En godkendelse kan undtagelsesvis meddeles betinget med henblik på, at det kliniske undervisningssted inden for en nærmere afgrænset periode skal indfri godkendelseskravene. Hvis der i godkendelsesperioden sker ændringer, der får væsentlige konsekvenser for de studerendes kliniske undervisning og modtagelse af nye studerende, skal det kliniske undervisningssted orientere den kliniske koordinationsenhed om det.

Forudsætningen for godkendelse er at der på det enkelte kliniske undervisningssted er afsat ressourcer til kliniske undervisning og vejledning ved at der er tilknyttet kliniske vejledere, der er sygeplejersker og har pædagogiske kvalifikationer minimum svarende til 1/6 diplomuddannelse eller 9 ECTS-point. De kliniske vejledere har ansvaret for den kontinuerlige og daglige kliniske undervisning og vejledning af de studerende. [Link til bekendtgørelsen](#)

(DOKUMENT A) GRUNDLAG FOR GODKENDELSE TIL KLINISK UNDERDERVISNING

BESKRIVELSE AF ORGANISATORISKE OG LEDELSESMÆSSIGE FORHOLD

Det kliniske undervisningssteds sygeplejefaglige, og organisatoriske grundlag, rammer og vilkår,

Betegnelse for det kliniske undervisningssted: (indsæt eventuelt link til hjemmeside)

Palliativ Medicinsk Afdeling på Bispebjerg Hospital har en forskningsafdeling, et sengeafsnit med 12 stationære senge, et ambulatorium og en udefunktion, hvor patienter der ønsker at være længst muligt eller dø hjemme, tilses i eget hjem. Afdelingen har tilknyttet ca. 120 patienter.

Det kliniske undervisningssteds visioner og strategier (link):

- At udvikle og yde den optimale palliation til gavn for flest mulige patienter og pårørende gennem integreret forskning, kvalitetsudvikling, klinik og undervisning
- At være trendsættende inden for forskning og kvalitetsudvikling i palliation
- At have engagerede og trygge medarbejdere, der trives i deres job

Hvem refererer uddannelsesområdet ledelsesmæssigt til?

Navn: Birgit Villadsen

Stilling: Ledende oversygeplejerske

Mail adresse: birgit.villadsen@regionh.dk

Hvem er overordnet uddannelsesansvarlig for den daglige kliniske undervisning, vejledning og prøveafvikling?

Navn: Marianne Spile

Stilling: Klinisk oversygeplejerske og koordinerende klinisk vejleder

Mail adresse: marianne.spile@regionh.dk

Navn: Anna Maria Sandborg-Olsen

Stilling: Klinisk vejleder

Mail adresse: anna.maria.sandborg-olsen.01@regionh.dk

Beskriv den uddannelsesansvarliges ansvars og funktionsområde:

Marianne Spile varetager: ekstern kontakt til uddannelsesinstitutioner og opgaver på tværs af Bispebjerg hospital.

Anna Maria Sandborg-Olsen varetager: studieunitansvarlig, afholder studiesamtaler, undervisningsopgaver, afholder fastlagt studieaktivitet samt vejledning og eksamination af de studerende.

Varetages opgaven af kliniske vejleder med minimum 1/6 diplomuddannelse:

Den uddannelses ansvarlige sygeplejerske har Master i Klinisk Sygepleje, systemisk vejlederuddannelse fra DISPUK samt specialuddannelse i kræftsygepleje.

Den kliniske vejleder har 2/6 diplomuddannelse.

BESKRIVELSE AF SYGEPLEJEFAGLIGE FORHOLD

Borger/Patientsituationer og – forløb

Beskriv de typiske borger-/patientsituationer og - forløb indenfor området og/eller på tværs af områder/sektorer:

Afdelingen tilbyder lindrende behandling til voksne, der har en uhelbredelig kræftsygdom, og en sympto-

matologi der kræver specialiseret palliativ behandling af et tværfagligt team. Fælles for patienterne er, at der ikke er flere kurative behandlingstilbud, at de har behov for symptomlindring, og at sygeplejen har fokus på de tiltag, der kan gøres for at lindre evt. gener og skabe en grad af livskvalitet i patientens rest levetid. Patienterne kan enten være nydiagnosticeret eller have været syg gennem længere tid, når de henvises til afdelingen. Der kan være tale om meget korte forløb over få timer/dage og meget lange forløb over måneder og år. Patienterne kommer typisk til lindring af fysiske symptomer som: smerter, kvalme, opkastning, træthed, dyspnø samt psykosociale problemer som: angst, depression, sorg, familiære- og økonomiske problemer og eksistentielle problemer som: håb, tro, skyld o.l. samt til lindring i den sidste tid inden døden.

Tværfaglige og tværsektorielle forhold.

Beskriv tværfagligt samarbejde, ressourcepersoner, personalegrupper og eksterne institutioner og der samarbejdes med:

Palliation er pr. definition tværfaglig, derfor består personalegruppen af: Sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, læger, sekretærer, fysioterapeut, psykologer samt besøgsvenner. Socialrådgiver, præst og ergoterapeut er tilknyttet afdelingen.

Eksempelvis, hospitaler/ ambulatorier, distriktspsykiatri/ social psykiatri, primær/hospital, psykiatri/hospital, Privatpraktiserende læger, sundhedscentre mm.

Afdelingen har et tæt samarbejde med mange medicinske og kirurgiske afdelinger i regionen, og med praktiserende læge og hjemmesygeplejen i primærsektor om de patienter der opholder sig i eget hjem.

Sygeplejefaglige udviklingsaktiviteter

Beskriv konkrete kvalitetsudviklings- og forskningsprojekter, fx indsats i forhold til specifikke patientgrupper, pårørendesamarbejde, patienttilfredshed, sundfremme og forebyggelsesaspekter:

På Bispebjerg Hospital er der fokus på udvikling af evidensbaserede kliniske retningslinjer. I den forbindelse har vi i afdelingen i nationalt regi udarbejdet klinisk retningslinjer om ex. dyspnø, delirium, obstipation og fatigue hos uhelbredeligt syge kræftpatienter.

Afdelingen deltager i nationale kvantitative og kvalitative undersøgelser finansieret af ex.

Kræftensbekæmpelse, Trygfonden o.l.

I afdelingen screenes patienterne med EORTC-QLQ – C15 - PAL (livskvalitets spørgeskema) hver uge. Disse screeninger skal ligge til grund for den planlagte behandling og pleje, og danne basis for de sygeplejediagnoser der beskrives på patienten.

BESKRIVELSE AF UDDANNELSESMÆSSIGE FORHOLD

Undervisningens organisering, tilrettelæggelse, samarbejdsformer og de afsatte ressourcer

Beskriv en kliniske vejleders funktion, herunder ansvarsområder for den daglige og kontinuerlig vejledning, samt deres sygeplejefaglige og pædagogiske kvalifikationer og kompetencer:

Den kliniske vejleders tidsforbrug til uddannelsesopgaven:

Den kliniske vejleder er fuldtidsansat.

Beskriv samarbejdsformer mellem klinisk vejleder og studerende:

De studerende er tilknyttet en studieunit som ledes af den klinisk vejleder. De studerende vil i samarbejde med den kliniske vejleder følge bestemte patientforløb eller specifikke opgaver, som led i uddannelsesforløbet. De dage den kliniske vejleder ikke er i afdelingen, vil en anden sygeplejerske ad hoc

varetage ledelsen af studieunit. Den koordinerende kliniske vejleder varetager det overordnede ansvar for uddannelsesforløbet, tilbyder de studerende faglig vejledning i form af faste møder til refleksion og deltager ad hoc i studieunit, undervisning, studiesamtaler og eksamination.

Beskriv den generelle sygeplejefaglige ekspertise, fx klinisk erfaring og efter- og videreuddannelse: På afdelingen arbejder både sygeplejersker der er nyuddannede og sygeplejersker med mange års erfaring. Der er sygeplejersker med videreuddannelse på henholdsvis master-, diplom- og specialuddannelsesniveau.

Lærings- og studiemiljøet

Beskriv tilrettelæggelse og rammer for den studerendes deltagelse i den kliniske undervisning, i relation til modulets foreskrevne læringsudbytte, herunder anvendelse af studiemetoder som bl.a. brug af portfolio:

Studiemiljøet i afdelingen er baseret på deltagelse i klinikken og refleksion over praksis og foregår delvis i en studieunit samt i relation til patientbehandling og pleje. Behandling og pleje retter sig mod den enkelte eller grupper af patienter med kompleks, akut og kronisk kræftsygdom, samt mod patientens netværk, hvilket giver den studerende mulighed for at observere og identificere fænomener knyttet til fysiologiske behov og reaktioner på sygdom og lidelse, samt anvende kliniske metoder til vurdering af behov.

Pleje og behandling er baseret på bedste evidens, hvilket giver mulighed for at forholde sig kritisk til evidensbaserede kliniske retningslinjer og omsætte teori til praksis. Patienterne har ofte et stort plejebehov og den studerende har rig mulighed for at identificere plejebehov, opstille mål, udføre, evaluere og dokumentere individuelle patientforløb. Palliativ sygepleje inkluderer patientens perspektiv, hvilket fordrer samarbejdsevner samt kommunikative færdigheder, hvorfor den studerende har rig mulighed for at udvikle sine kommunikative kompetencer med patienter, pårørende og fagpersonale.

Beskriv hvilke undervisningsfaciliteter, der understøtter de studerendes faglige og personlige læreprocesser i forhold til udvikling af kompetencer i det pågældende modul:

Undervisningen vil delvis foregå i en studieunit sammen med 2 modul 11 eller 12 studerende og 2 so.su.assistentelever, samt sidst i praktikperioden i den øvrige afdeling. Der er dagligt konference i studieunit, hvor der er rum for undervisning, refleksion, vejledning og evaluering. Kliniske færdigheder vil blive trænet i relation til patientplejen.

Det forventes, at den studerende deltager i såvel mono- som tværfaglig konferencer og fremlægger de patientforløb, som den studerende deltager i, samt at den studerende selv tager initiativ til, at få indblik i procedure der er relevante for læringsudbyttet. Den studerende opfordres til at lave praksisbeskrivelser og læringskontrakter som et led i læreprocessen. De studerende opfordres til at anvende portefolio.

Evaluering

Pågår der løbende evaluering af det kliniske undervisningssted: ja/nej

Ja.

Beskriv hvordan de studerendes evalueringer af den kliniske undervisning indgår i en fortsat kvalitetsudvikling:

De studerende opfordres til at evaluere via uddannelsesinstitutionernes elektroniske evalueringstiltag, desuden indgår evaluering som et naturligt element ved alle studiesamtaler.

Det kliniske undervisningssted er godkendt til modul 2 og 4, 6, 8, 11 eller 12 jv. Generel klinisk studieplan (Dokument B)

BESKRIVELSE AF ORGANISATORISKE OG LEDELSESMÆSSIGE FORHOLD

Det kliniske undervisningssteds sygeplejefaglige, og organisatoriske grundlag, rammer og vilkår,

Betegnelse for det kliniske undervisningssted:

Palliativ Medicinsk Afdeling på Bispebjerg Hospital har en forskningsafdeling, et sengeafsnit med 12 stationære senge, et ambulatorium og en udefunktion, hvor patienter der ønsker at være længst muligt eller dø hjemme, tilses i eget hjem. Afdelingen har tilknyttet ca. 120 patienter.

Det kliniske undervisningssteds visioner og strategier:

- At udvikle og yde den optimale palliation til gavn for flest mulige patienter og pårørende gennem integreret forskning, kvalitetsudvikling, klinik og undervisning
- At være trendsættende inden for forskning og kvalitetsudvikling i palliation
- At have engagerede og trygge medarbejdere, der trives i deres job

Hvem refererer uddannelsesområdet ledelsesmæssigt til?

Navn: Birgit Villadsen

Stilling: Ledende oversygeplejerske

Mail adresse: birgit.villadsen@regionh.dk

Hvem er overordnet uddannelsesansvarlig for den daglige kliniske undervisning, vejledning og prøveafvikling?

Navn: Anna Maria Sandborg-Olsen

Stilling: Klinisk vejleder

Mail adresse: anna.maria.sandborg-olsen.01@regionh.dk

Navn: Marianne Spile

Stilling: Klinisk oversygeplejerske

Mail adresse: marianne.spile@regionh.dk

Modul 4

Med udgangspunkt i det ansøgte modulets læringsudbytte og beskrivelsen af det typiske borger-/patientforløb beskrives de sygeplejefaglige opgaver og metoder (den generelle skal give den studerende mulighed for at udarbejde den individuelle studieplan).

Afdelingen tilbyder lindrende behandling til voksne, der har en uhelbredelig kræftsygdom, og en symptomatologi der kræver specialiseret palliativ behandling af et tværfagligt team. Fælles for patienterne er, at de har behov for symptomlindring, og at sygeplejen har fokus på de tiltag, der kan gøres for at lindre evt. gener og skabe en grad af livskvalitet i patientens rest levetid.

Studiemiljøet i afdelingen er baseret på deltagelse i klinikken og refleksion over praksis og foregår delvis i en studieunit samt i relation til patientbehandling og pleje. Behandling og pleje retter sig mod den enkelte eller grupper af patienter med kompleks, akut og kronisk kræftsygdom, samt mod patientens netværk, hvilket giver den studerende mulighed for at observere og identificere fænomener knyttet til fysiologiske behov og reaktioner på sygdom og lidelse, samt anvende kliniske metoder til vurdering af behov.

Pleje og behandling er baseret på bedste evidens, hvilket giver mulighed for at forholde sig kritisk til evidensbaserede kliniske retningslinjer og omsætte teori til praksis. Patienterne har ofte et stort

plejebestand og den studerende har rig mulighed for at identificere plejebestand, opstille mål, udføre, evaluere og dokumentere individuelle patientforløb. Palliativ sygepleje inkluderer patientens perspektiv, hvilket fordrer samarbejdsevner samt kommunikative færdigheder, hvorfor den studerende har rig mulighed for at udvikle sine kommunikative kompetencer med patienter, pårørende og fagpersonale. De studerende vil under vejledning og i samarbejde med patienten udføre sygeplejen i forhold til planlægning og udførelse og evaluering til patienter, som har behov for hjælp til:

- Personlig hygiejne
- Kost til den småtspisende
- Obstipation
- Urinudskillelse (inkontinens, residual urin, urinretention)
- Måle værdier i forhold til EWS
- Lindring af symptomer (smerte, kvalme, obstipation, træthed, dyspnø, uro, konfusion, angst, depression o.l.)
- Mobilisering og immobilitet
- Forebyggelse af sengelejekomplikationer (TOPSKUD)
- Kommunikation om svære budskaber

I afdelingen dokumenteres og formidles viden ved hjælp af sygeplejediagnoser, der tager udgangspunkt i såvel sygeplejeprocessen som patientens perspektiv. Handlingsplaner for patienterne skal tage udgangspunkt i såvel erfarings- som udviklings- og forskningsbaseret viden.

Afdelingen har fokus på symptomlindring af de gener, der opstår i forbindelse med udbredt kræftsygdom og truende død. Patienternes symptomatologi afdækkes både systematisk med et spørgeskema og ved observation af og kommunikation med patient og pårørende. Den studerende skal på basis af dette argumentere for såvel faglige som etisk relevante behandlingstiltag, der har fokus på at lindre lidelse i form af fysiske symptomer som: smerter, kvalme, opkastning, træthed, dyspnø samt psykosociale problemer som: angst, depression, sorg, familiære- og økonomiske problemer og eksistentielle problemer som: håb, tro, skyld o.l. samt til lindring i den sidste tid inden døden.

For at lindre ovennævnte symptomer, gør afdelingen brug af forskellige kliniske metoder så som:

- EORTC-PAL til at afdække patientens oplevede symptombilled
- VAS til at afdække smerteintensiteten
- BRADEN score til at afdække patientens risiko for at udvikle tryksår
- Faldscreening
- EWS (Early Warning Score)
- Plejeforløbsplaner
- Funktionsvurdering

Organiseringen i afdelingen er baseret på kontaktpersonordning og helheds pleje. Den studerende skal være med til at varetage plejen af det hele menneske og dennes pårørende i samarbejde med det tværfaglige team. Den studerende skal således ud fra observation af og kommunikation med patienten og pårørende, samt på basis af etiske overvejelser, være med til at vurdere, hvilke interventioner der skal iværksættes.

Kommunikation er en central opgave i palliation, hvilket giver den studerende rig mulighed for at udvikle sine kommunikative kompetencer med patienter, pårørende og fagpersonale. Det kan være en udfordring for den studerende at føre en dialog med mennesker i krise og sorg om livet og døden, hvorfor både teoretisk viden om kommunikation og sorg og krisereaktioner samt praktisk erfaring om kommunikation kommer i spil:

- Indledende vurdering
- Kommunikation om svære budskaber

- Kommunikation med pårørende, hjemmepleje o.a.
- Information og vejledning
- Føre en dialog om dagligdags emner
- Italesætte opgaver og udfordringer omkring personlig hygiejne
- Respekt og værdighed i forhold til at varetage plejen af andre emnesker

Beskriv læringsmulighederne indenfor medicinsk og kirurgisk sygepleje:

Behandling og omsorg for patient og pårørende foregår med respekt for at mennesker har forskellige værdier, opfattelser og reaktioner i forbindelse med alvorlig sygdom og forestående død. Der er mulighed for at følge korte såvel som lange patientforløb. Patienterne kan være tilknyttet afdelingen i kortere eller længere tid, og kan skifte mellem at være indlagt eller være i hjemmet og være tilknyttet udefunktion. Der er i afdelingen rig mulighed for at sætte sig ind i og deltage i forskellige instrumentelle interventioner som;

- katetheranlæggelse og –pleje
- anlæggelse af nasalsonde og administration af sondeernæring
- trachestomipleje
- sårpleje o.l.
- stomipleje
- anlæggelse af subcutannål
- pasning og pleje af PVK
- blærescanning

Der vil i uddannelsesforløbet være rig mulighed for at stifte bekendskab med omsorg , pleje og lindring af det dødende menneske og dennes pårørende.

Den studerende opfordres til at lave praksisbeskrivelser og læringskontrakter som et led i læreprocessen. De studerende deltager i refleksionsforum i form af ”Ethiske fortællinger” sammen med det øvrige personale, og har her mulighed for at udvikle deres kompetencer ved hjælp af refleksion.

Beskriv hvilke forsknings- og udviklingsaktiviteter de studerende har mulighed for at forholde sig til:

I afdelingen er der fokus på udvikling og anvendelse af evidensbaserede kliniske retningslinjer, der er således fokus på, at sygeplejen baseres på den bedst tilgængelige evidens. Der arbejdes løbende med kvalitetsudviklingsprojekter ud fra hospitalets overordnede indsatsområder. I afdelingen screenes patienterne med EORTC- QLQ-C15-PAL hver uge. Disse screeninger skal ligge til grund for den planlagte behandling og pleje, og danne basis for de sygeplejediagnoser der beskrives på patienten.

Udarbejdet af

Dato: 23.8.2013

Navn: Marianne Spile og Anna Maria Sandborg-Olsen

Titel: Klinisk oversygeplejerske

Mail adresse: marianne.spile@regionh.dk

Tlf.: 35 31 66 23